

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 866/2023
07.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Дубравке Дамјановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела уцена у покушају из члана 215. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Данице Шуловић Живковић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Великом Градишту К 132/2020 од 24.11.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 283/23 од 09.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.11.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Данице Шуловић Живковић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Великом Градишту К 132/2020 од 24.11.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 283/23 од 09.05.2023. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1), 438. став 1. тачка 9) и 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, у преосталом делу, **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великом Градишту К 132/2020 од 24.11.2022. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела уцена у покушају из члана 215. став 1. у вези члана 30. КЗ, па му је изречена условна осуда, тако што је утврђена казна затвора у трајању од једне године и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Истом пресудом окривљени је обавезан да плати паушал и трошкове кривичног поступка како је то опредељено у изреци пресуде. Оштећени ББ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 283/23 од 09.05.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Великом Градишту и браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, бранилац окривљеног АА, адвокат Даница Шуловић Живковић, поднела је захтев за заштиту законитости због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 7) до 9) и став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно суђење или да исте преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1), 438. став 1. тачка 9) и 439. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема прописан садржај.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијане правноснажне пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама ЗКП не могу заснивати. Као незаконит доказ бранилац, најпре, означава извештај Банке ... од 03.06.2020. године, који је, по ставу одбране, прибављен супротно одредби члана 144. ЗКП, којом је прописано да јавни тужилац, ако су испуњени услови из члана 143. став 1. тог законика, може наредити банци или другој финансијској организацији да му у одређеном року достави податке о рачунима које осумњичени има или контролише и средствима која на њима држи. Према томе, како се ова доказна радња спроводи на основу наредбе јавног тужиоца, које нема у предмету, а не по захтеву полиције, то је наведени извештај по начину прибављања незаконит доказ који није могао бити коришћен у кривичном поступку. Надаље, бранилац незаконитим доказом сматра и извештај о форензичком прегледу лица места ПУ Пожаревац, Одсека за оперативну форензику Кт 604-1445/2019 од 09.12.2019. године, када је без наредбе суда извршено фотографисање порука на мобилном телефону ВВ, иако је иста неопходна за предузимање ове доказне радње, с обзиром да је у питању претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме, у које спада и мобилни телефон. У вези са тим бранилац оспорава становиште другостепеног суда, да радња фотографисања мобилног телефона представља увиђај, а не претрес, позивајући се на пресуду истог суда Кж1 110/19 од 14.03.2019. године, у којој је заузето супротно становиште.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је ПУ Пожаревац, поступајући по захтеву Основног јавног тужиоца у Великом Градишту Кт 10/20 од 19.05.2020. године, дана 27.05.2020. године од Банке ... захтевала достављање документације – извода из промета средстава клијента, који код те банке има отворене рачуне означених бројева,

поводом ког захтева је ПУ Пожаревац достављен извештај од 03.06.2020. године, који је приложен уз кривичну пријаву поднету против окривљеног Основном јавном тужиоцу у Великом Градишту.

Имајући у виду наведено, ПУ Пожаревац је прибавила наведени извештај Банке ... поступајући по захтеву јавног тужиоца и то у предистражном поступку, а у складу са својим овлашћењима из члана 286. ЗКП, чија је основна сврха откривање извршиоца, те откривање и обезбеђивање доказа и прибављање података и обавештења, који могу бити од користи у даљем току поступка.

Дакле, овлашћена службена лица полиције у конкретном случају нису прибављала податке од банке применом посебне доказне радње провера рачуна и сумњивих трансакција, у смислу члана 143. и 144. ЗКП, већ су предузимали радње у складу са својим овлашћењима прописним чланом 286. ЗКП, за које поступање, на супрот наводима захтева, није неопходна наредба јавног тужиоца.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП, прописано је да је „исправа“ сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку (члан 83. став 1. и 2).

Одредбом члана 138. став 1. ЗКП, прописано је да се доказивање исправом врши читањем, гледањем, слушањем или увидом у садржај исправе на други начин.

Одредбом члана 139. став 1. ЗКП, одређено је да исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подносе странке по правилу, у оригиналу.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те да извештај Банке ... од 03.06.2020. године, сходно одредби члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП, представља исправу издату од стране правног лица, а у оквиру његових овлашћења, то је исти као такав подобан да служи као доказ у кривичном поступку.

Даље, из списка предмета и то записника о главном претресу од 12.08.2022. године, произлази да је првостепени суд овај доказ извео читањем што је у смислу одредбе члана 138. став 1. ЗКП, предвиђено као један од начина на који се врши доказивање исправом, при чему је овај доказ прибављен тако што га је Основни јавни тужилац у Великом Градишту поднео суду уз оптужни предлог Кт 10/20 од 09.10.2020. године, што је сходно одредби члана 139. став 1. ЗКП, један од начина на који се прибавља исправа.

Имајући у виду наведено, извештај Банке ... од 03.06.2020. године је и сам по себи и по начину прибављања законит доказ на коме се може заснивати пресуда, из којих разлога су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, оцењени као неосновани.

Надаље, околности изнете у захтеву за заштиту законитости у погледу незаконитости извештаја о форензичком прегледу лица места ПУ Пожаревац, одбрана

окривљеног је истицала и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је те жалбене наводе оценио као неосноване и на страни 3, у петом ставу образложења пресуде дао јасне и довољне разлоге, које Врховни суд прихвата и, у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је оценио као неосноване наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац указује на незаконитост извештаја о форензичком прегледу лица места ПУ Пожаревац и наводима којима истиче разлике између фотографија у том извештају, односно преписке забележене приликом претреса мобилног телефона и фотографија, које су приложене уз кривичну пријаву, што, према ставу одбране, указује да је реч о доказима који нису веродостојни. Врховни суд налази да бранилац окривљеног изнетим наводима захтева оспорава доказну вредност извештаја о форензичком прегледу лица места и записника о претресању опреме на којој се чувају електронски записи Одсека за оперативну форензику, чиме указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, из ког разлога ови наводи нису били предмет оцене Врховног суда поводом захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног.

На повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац указује и наводима да је записник о претресању опреме на којој се чувају електронски записи незаконит доказ. У вези са тим бранилац у захтеву истиче да су неосновани наводи суда да је радња претресања извршена по наредби Кппр 57/2020 од 20.07.2020. године, а не по наредби Кппр 48/2020 од 30.06.2020. године, јер наредба Кппр 57/2020, по којој је претрес наводно предузет, није постојала у списима предмета, већ се први пут спомиње на главном претресу. Како је претрес, према наводима захтева, предузет на основу наредбе Кппр 48/2020, то је исти спроведен по протеку рока од 8 дана од дана издавања наредбе.

Врховни суд налази да бранилац окривљеног изнетим наводима захтева оспорава чињеницу по којој наредби је обављено претресање опреме на којој се чувају електронски записи, која чињеница је била предмет разматрања и утврђивања од стране првостепеног суда. Стога је очигледно да бранилац изнетим наводима захтева, иако се формално позива на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у правноснажној пресуди, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, која није предмет оцене од стране Врховног суда поводом поднетог захтева за заштиту законитости.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости, даље, наводи, да је у изреци пресуде означено да је окривљени „и приликом сусрета са оштећеним“, захтевао новац, који наводи нису били садржани у оптужном акту јавног тужиоца, па је на наведени начин, по ставу одбране, оптужба прекорачена, на штету окривљеног.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници, а одредбом става 2. истог члана прописано је да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела. Дакле, из цитираних законских одредби произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околностима на којима се оптужба заснива, док закон не захтева идентитет у погледу правне оцене дела.

У конкретном случају, побијаном правноснажном пресудом, суд није повредио субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног, јер је окривљени оглашен кривим за идентичне радње које су му стављене на терет оптужним актом јавног тужиоца, а наведеном изменом чињеничног описа дела из оптужног акта суд је само ближе описао начин захтевања новца окривљеног од оштећеног, чиме је изреку пресуде уподобио са чињеничним стањем утврђеним у току поступка на основу доказа изведеног на главном претресу – исказа оштећеног, што је био овлашћен да учини.

Дакле, како је чињенични опис у изреци пресуде остао у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произлазе законска обележја кривичног дела уцена у покушају из члана 215. став 1. у вези члана 30. КЗ, због ког је окривљени и оглашен кривим, то су по оцени овог суда, оцењени као неосновани наводи захтева браниоца окривљеног којима се указује да је побијана правноснажна пресуда донета уз учињену повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног истиче и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да изрека првостепене пресуде не садржи потпун опис радње извршења, јер у истој не постоји умишљај, као основни елемент бића кривичног дела, нити је конкретизовано у чему се састоји претња, већ је само означено да је окривљени претио оштећеном да ће „открити нешто“, уз паушалне наводе да ће изнети наводне неправилности у раду оштећеног као ... и ... Општине ..., сарадника Општинске управе и директора јавних предузећа.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Према чињеничном опису кривичног дела датом у изреци првостепене пресуде окривљени је у време и на месту означеном у изреци пресуде, свестан свог дела и да је исто забрањено, у намери да себи прибави противправну имовинску корист, претњом да ће открити нешто што би шкодило његовој части и угледу, покушао да принуди

оштећеног ББ, као ... општине ..., да му на штету своје имовине, уплати тачно неутврђен новчани износ, на тај начин што је приликом сусрета са оштећеним, а затим и преко „Вибер“ апликације, са означеног броја телефона позвао оштећеног на мобилни телефон, а након тога позивао и слао поруке сведоку ВВ у којима је захтевао да исти као посредник пренесе оштећеном да уплати најпре износ од 10.000 евра, а затим је у даљој комуникацији захтевао мање новчане износе и то на текући рачун наведеног броја, те да ће, уколико не уплати новчани износ на интернет порталу „... NEWS“, објавити више текстова у којима ће износити наводне неправилности у раду оштећеног као ... и ... Општине ..., сарадника Општинске управе и директора јавних предузећа.

Према одредби члана 215. КЗ, кривично дело уцена из става 1. тог члана, чини онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, запрети другом да ће против њега или њему блиског лица открити нешто што би њиховој части или угледу шкодило и тиме га принуди да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине.

Врховни суд налази да у конкретном случају у чињеничном опису кривичног дела уцена у покушају из члана 215. став 1. у вези члана 30. КЗ, за које је окривљени правоснажном пресудом оглашен кривим није било нужно формално навести законски текст директног умишљаја, имајући у виду да је у изреци пресуде наведено да је кривично дело извршено у намери прибављања противправне имовинске користи, а постојање намере је немогуће без умишљаја, јер га усмерава на остваривање одређеног циља и као таква појачава вољни елемент умишљаја, па чињеница да је у чињеничном опису дела формално изостао законски опис директног умишљаја није од утицаја на постојање предметног кривичног дела. Ово поготово ако се има у виду да из чињеничног описа кривичног дела у изреци правоснажне пресуде, очигледно није изостао опис сујбективног елемента кривичног дела, будући да из описаног поступања окривљеног недвосмислено произлази да је окривљени био свестан свог дела и хтео његово извршење.

Поред изнетог, у чињеничном опису дела означена је радња извршења окривљеног, која се састоји у употреби претње према оштећеном да ће открити нешто што би шкодило његовој части и угледу у циљу да истог принуди да му на штету своје имовине уплати тачно неутврђен новчани износ, а све у намери да прибави себи противправну имовинску корист. При томе, у чињеничном опису дела, насупротив наводима захтева, претња је конкретизирана наводима да ће окривљени објављивањем текстова на означеном интернет порталу открити наводне неправилности везане за радну и професионалну делатност оштећеног, а што би шкодило његовој части и угледу.

Из изнетих разлога Врховни суд налази да из чињеничног описа дела у изреци правоснажне пресуде произлазе сва законска субјективна и објективна обележја кривичног дела уцена у покушају из члана 215. став 1. у вези члана 30. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим и осуђен побијаном правоснажном пресудом.

Из изнетих разлога, Врховни суд је оценио као неосноване наводе захтева браниоца окривљеног да је побијаном правноснажном пресудом на штету окривљеног учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, бранилац у захтеву за заштиту законитости истиче да је кривична санкција која је изречена окривљеном престрога, с обзиром на утврђене олакшавајуће околности, а код код чињенице да на страни окривљеног није утврђена ни једна отежавајућа околност.

Врховни суд налази да бранилац окривљеног, иако формално истиче повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, због које окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек, изнетим наводима захтева правноснажну пресуду оспорава због неправилне одлуке о кривичној санкцији, односно указује на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Према наводима захтева, суд је чињеницу да је окривљени власник односно уредник интернет портала наведеног у изреци пресуде погрешно утврдио на основу исказа сведока ВВ, уместо увидом у регистар медија и информатичке податке.

По оцени овога суда бранилац окривљеног изнетим наводима указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 441. став 1. и 440. ЗКП, то је Врховни суд захтев браниоца окривљеног АА, у овом делу, оценио као недозвољен.

Бранилац као разлоге подношења захтева за заштиту законитости означава и повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 8) и члана 439. тачка 2) ЗКП, које представљају законом дозвољене разлоге за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца.

Међутим, како бранилац окривљеног у образложењу захтева не образлаже и не прецизира у чему се састоје истакнуте повреде, Врховни суд је оценио да захтев за заштиту законитости, у овом делу, нема прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, што подразумева не само одређење о којој повреди закона је реч, већ образложење у чему се та повреда конкретно састоји, а Врховни суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. и 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић

**Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.**